

Betydning for de mindre Haandværkere og mindre handlende, at de faar Lejlighed til at afslutte disse Smaahandeler, oplyses ikke alene derigennem, at det udtrykkeligt er nævnt i Kommissionens Forslag, men alle tre Lande har udtalt sig derfor, og der foreligger særlige Udtalelser i saa Henseende fra Detailhandlersocietetet og Formanden for Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværk. Disse Smaahandeler bruges i høj Grad, og det er tilstrækkeligt til at antage, at det er rigtigt at imødekomme denne Trang.

Det tredje Hovedpunkt, som altsaa peger i en anden Retning end det ældre Lovforslag, er det, som drejer sig om det Værn mod Købereren, der billigvis tilkommer Sælgeren paa Afbetaling, og som har været opstillet af alle Handelsorganisationerne som et Retfærdigheds- og Billighedskrav. Paa dette Punkt indskrænker det foreliggende Lovforslag sig ikke, saaledes som Lovforslaget fra 1895, til at skaffe den, som ifølge Kontrakt eller paa anden Maade har Ret dertil, Adgang til at tage Tingene tilbage, fordi Afdragene ikke erlægges, saaledes som de skulde, men det skaffer Sælgeren ikke alene Erstatning for Tab, som positivt er forvoldt ham, men ogsaa den Indtægt, som vilde fremkomme ved, at han fik Kontrakten opfyldt, saaledes at han altsaa nyder den Handelsavance, som han vilde faa, hvis Kontrakten blev opfyldt. Dette er tilsyneladende, kan man sige, igen en Indskrænkning i den Beskyttelse, som tilkommer Købereren, men dels er denne Beskyttelse af Sælgeren lige overfor Købereren kun naturlig og berettiget, dels vil den fremme de humane og gode Afbetalingsforretninger, af hvilke vi heldigvis har en stor Mængde, som har udviklet sig netop i de senere Aartier. Disse vil fremmes derved, at de ikke bliver mishandlet af uordholdne Købere, men faar, hvad de skulde have, hvis Kontrakten fra Køberens Side var blevet overholdt.

Disse tre Hovedpunkter præger Lovforslaget, som det foreligger, og kan efter min Mening billigvis ikke forandres, bør ikke forandres. Den Beskyttelse, der er tilsigtet for Købereren, og som f. Eks. fremtræder i § 2 og i §§ 5, 6 og 7, gaar ikke videre, end at den med Rimelighed kan accepteres af enhver human Sælger, og dermed kan jeg konkludere i den Retning, at det er et Lovforslag, som tilfredsstiller til begge Sider paa ligelig Maade, foretager kun en Indskrænkning i Kontraktfriheden, som maa kræves af en Beskyttelseslov for den svage paa den ene Side og af en retfærdig Hensyn-

tagen til Sælgerens berettigede Interesse paa den anden Side. Beregningen af denne Interesse, som altsaa finder Udtryk i §§ 3, 4 og 5, men navnlig altsaa i § 4, har tilsyneladende voldt nogen Vanskeligheder. I Virkeligheden gælder det kun om et Regnestykke, korrekt udført i Overensstemmelse med Reguladetriens Regler, en Lærdom, man ikke glemmer, selv om man bliver gammel; og de enkelte Modifikationer deri, som ikke nævnes, og de andre, som er nævnte i § 4, kan ikke volde væsentlige Ulemper for Sælgeren. Det kan være, at det bliver nødvendigt at stramme visse Baand, som i Kontrakten tidligere maaske har været mere slappe, men det kan ikke gælde om meget. Det gælder jo kun Smaahandeler og kan aldrig gælde store Summer. Og for saa vidt der alligevel vil tages Hensyn dertil, saa afbødes Ulempen for Sælgeren ligefrem ved, at de successive Afdrags Størrelse forøges med et lille Beløb.

Det er de Hovedbestemmelser, jeg har villet dvæle ved. Saa er der Bestemmelserne med Hensyn til det Tilfælde, at flere Ting bliver samlet under een Retshandel eller flere Afbetalingshandeler sammensluttes, saaledes at naar vedkommende ikke opfylder sine Pligter i den ene Handel, saa forfalder hele Handelen ogsaa for visse andre Afdrags-handeler. Der er truffet Beskyttelsesforholdsregler mod den Magt, som ligger heri, men den Beskyttelse gaar ikke videre, end at den kan og vil blive modificeret ved Bestemmelser, hvorefter den ikke kan gøres gældende og flere Ting ikke skilles ad, naar Fraskillelsen vil volde væsentlig Ulempe for Sælgeren; saa maa Køberens Interesse vige.

Der er endelig paa et enkelt Punkt taget Hensyn til det Billighedskrav, at f. Eks. Afbetalingsprisen ikke maa være utilbørlig høj ved Regnestykket, og at Regnestykket skal modificeres derefter, hvis det alligevel er Tilfældet. Der kan ikke være nogen Hindring for at vedtage noget saadant, samtidig med at vi ved et andet Lovforslag, Lovforslaget om Aftaler, ganske i Almindelighed — jeg haaber, at vi eventuelt vil vedtage den Paragraf i det andet Lovforslag, som handler om Aager i moderne Forstand — foreslaar noget tilsvarende.

Jeg tror altsaa at kunne sige med Føje, at der i hele dette Lovforslags reelle, materielle Indhold ikke er noget, der billigvis kan volde saadanne Indskrænkninger, at man ikke kan modtage det fra dansk Side, særlig hvor det altsaa gælder en Fælleslov.

Derimod er der altsaa stillet to Ændringsforslag, til Begrundelse af hvilke jeg nødvendigvis maa udtale nogle Ord.